

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลพิมูล
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นายพิทยา นฤมล
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลพืชมูลฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการของตำบล โดยการจัดทำเวทีชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบล ภายใต้หลักการที่ชุมชนมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เป็นการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยมุ่งการสร้างรายได้ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และชุมชน และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยรัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง และรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล เพื่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนที่ยั่งยืน

ดังนั้น การจัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาการเกษตรของตำบลพืชมูล ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรของตำบลนี้ได้เป็นอย่างดีต่อไป

นางสาวชัชชา อุทุมภา
เลขานุการศูนย์บริการฯ ตำบลพืชมูล
สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
กรกฎาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๒
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๓
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๓
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๔
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๗
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลพิมูล	๙
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๙
๒.๒ วิเคราะห์ปัญหาของตำบล	๑๐
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๕
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลพิมูล	๑๗
แนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลพิมูล	๑๗
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ และอาณาเขตติดต่อ

ตำบลพิมูล มีเนื้อที่ ๑๕,๕๖๓ ไร่ อยู่ในอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ห่างจากตัวอำเภอห้วยเม็ก ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

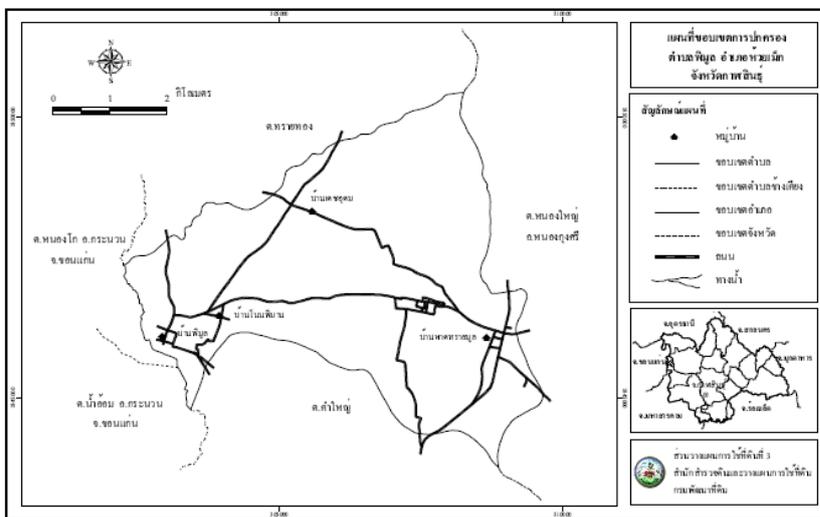
ทิศเหนือ	จรด	ตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	จรด	ตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	จรด	ตำบลหนองโก และตำบลน้ำอ้อม อำเภอกมลาไสย

จังหวัดขอนแก่น

ตำบลพิมูล อยู่ใน การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น

๗ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑ บ้านเดชอุดม	หมู่ที่ ๕ บ้านหาดทรายมูล
หมู่ที่ ๒ บ้านพิมูล	หมู่ที่ ๖ บ้านหาดทรายมูล
หมู่ที่ ๓ บ้านโนนพิมาน	หมู่ที่ ๗ บ้านพิมูล
หมู่ที่ ๔ บ้านหาดทรายมูล	

ภาพ แสดงที่ตั้งตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ตาราง แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
๑	บ้านเดชอุดม	นายนงเยาว์ แสนพลมาศย์	๐๘๔-๓๓๒๗๑๖๓	
๒	บ้านพิมูล	นายบุญจันทร์ วรรณารถ	๐๙๘-๖๒๕๓๙๔๑	
๓	บ้านโนนพิมาน	นายวิสรุท เหลาดวงดี	๐๖๕-๒๙๗๐๓๔๑	
๔	บ้านหาดทรายมูล	นายถาวร โนนทิง	๐๙๕-๒๖๙๖๐๗๒	
๕	บ้านหาดทรายมูล	นายสมพร ไมตรีแพน	๐๖๑-๑๖๙๒๑๑๖	
๖	บ้านหาดทรายมูล	นายฉลอง มูลผาลา	๐๙๓-๓๒๖๓๖๐๑	
๗	บ้านพิมูล	นายวิรัช อุทาหรณ์	๐๘๘-๕๖๓๘๑๙๘	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอห้วยเม็ก กรมการปกครอง (เมษายน ๒๕๖๑)

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

สภาพพื้นที่ตำบลพิมูล เป็นที่ราบและเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความสูงเฉลี่ย ๒๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยพื้นที่ราบมีความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๑,๖๒๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑๐.๔๒ ของเนื้อที่ตำบล ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มใช้ทำนา พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่เนินดินตอนกลางของตำบล สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ความลาดชัน ๒-๕ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๑๓,๑๗๙ ไร่ หรือร้อยละ ๘๔.๖๘ ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ทั่วไปทั้งตำบล โดยเป็นที่ลุ่มใช้ทำนา ๑,๔๓๔ ไร่ หรือร้อยละ ๙.๒๑ ของเนื้อที่ตำบล เป็นที่ดอนใช้ปลูกพืชไร่ และไม้เมาะ ๑๑,๗๔๕ ไร่ หรือร้อยละ ๗๕.๔๗ ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่ส่วนที่เหลือจากที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ ชุมชน และแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ ๖๓๘ และ ๑๒๔ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๑๐ และ ๐.๘๐ เนื้อที่ตำบลตามลำดับ

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ และฤดูกาล

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Tropical Savanna Climate : Aw) ซึ่งเป็นลักษณะอากาศที่มีฤดูแล้งสลับฤดูฝนอย่างเด่นชัด ลักษณะอากาศเช่นนี้เกิดขึ้นเนื่องจากตำบลทรายทองตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงสามารถแบ่งฤดูกาลออกได้เป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูฝน ฤดูหนาว และ ฤดูร้อน ดังนี้

๑) ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามันทำให้เกิดฝนตกชุก

๒) ฤดูหนาว เริ่มในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

๓) ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนเมษายน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทะเลจีนใต้

๑.๓.๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑) อุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๖.๗ องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน ๒๙.๑ องศาเซลเซียส ค่าอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๓๒.๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม คือ ๒๒.๐ องศาเซลเซียส ค่าอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๒.๑ องศาเซลเซียส

๒) ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ ๗๔.๐ ค่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุดในเดือนสิงหาคมร้อยละ ๘๓ และค่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคมร้อยละ ๖๔

๓) ปริมาณน้ำฝน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวมตลอดทั้งปี ๑,๒๙๐.๔ มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตกเฉลี่ยรวมตลอดปี ๑๐๖.๑ วัน จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยมีมากอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ค่าปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในเดือนกรกฎาคม ๒๔๑.๔ มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยรวม ๑๕.๘ วัน ในเดือนสิงหาคม มีการกระจายตัวของฝนที่สุด คือ มีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยรวมมากที่สุด ๑๖.๒ วัน

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลพิมูล มีเส้นทางคมนาคมที่สามารถติดต่อ ๖ เส้นทาง ดังนี้

- เส้นทางที่ ๑ ถนนลาดยาง รพช. สายบ้านชัยศรี-บ้านครองทรัพย์ระยะทาง ๘ กิโลเมตร เป็นการคมนาคมสะดวกตลอดปี
- เส้นทางที่ ๒ ถนนลาดยาง รพช.สายคำใหญ่-โคกเครือ ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร การคมนาคมสะดวกตลอดปี
- เส้นทางที่ ๓ ถนนลาดยาง รพช. สายบ้านหาดทรายมูล-หนองแก ระยะทาง ๘ กิโลเมตร การคมนาคมสะดวกตลอดปี
- เส้นทางที่ ๔ ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างบ้านหาดทรายมูลถึงบ้านพิมูลระยะทาง ๖ กิโลเมตร การคมนาคมสะดวกตลอดปี
- เส้นทางที่ ๕ ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างบ้านโนนพิมานถึงบ้านครองทรัพย์ระยะทาง ๘ กิโลเมตร ช่วงฤดูฝนการคมนาคมไม่สะดวก
- เส้นทางที่ ๖ เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างบ้านหาดทรายมูลถึงบ้านครองทรัพย์ระยะทาง ๔.๘ กิโลเมตร เป็นเส้นทางขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ฤดูฝนการคมนาคมไม่สะดวก

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลพิมูลมีแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและได้ดำเนินการปรับปรุงก่อสร้างขึ้นใหม่เพื่อเพียงพอกับการอุปโภคและบริโภคของประชาชน ดังนี้

๑. ลำห้วยทราย อยู่ทางทิศเหนือของหมู่ที่ ๖ บ้านหาดทรายมูล เป็นลำห้วยที่มีน้ำไหลผ่านตลอดทั้งปีแต่สภาพลำห้วยตื้นเขินถูกปกคลุมด้วยวัชพืช ถึงแม้จะมีการขุดลอกบ่อยครั้งแต่เมื่อถึงฤดูฝนก็ตื้นเขินเช่นเคย เนื่องจากสภาพหน้าดินเป็นดินทรายน้ำพัดพาได้ง่าย และมีปริมาณมาก ราษฎรใช้ประโยชน์ทางการเกษตรเป็นสำคัญแต่ครอบคลุมพื้นที่ไม่มาก

๒. ลำห้วยสายบาตร ไหลผ่านทางทิศตะวันตกของหมู่ที่ ๗ บ้านพิมูล สภาพลำห้วยคล้ายกับลำห้วยทรายแต่สภาพลำห้วยที่ไหลผ่านหมู่ที่ ๗ ไม่คดเคี้ยวมากทำให้ไหลผ่านสะดวกไม่ตื้นเขิน ราษฎรสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดทั้งปี

๓. หนองคูบ้านพิมูล หมู่ที่ ๒ เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในการผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน สามารถหล่อเลี้ยงราษฎรในชุมชนบ้านพิมูล หมู่ที่ ๒,๗ ได้ตลอดทั้งปี และมีความเหมาะสมที่จะปรับปรุงเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชุมชน

๔. หนองน้ำบ้านหาดทรายมูลหมู่ที่ ๔เป็นแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้ำมาก สามารถใช้ในการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ได้ตลอดทั้งปีและเหมาะสมที่จะปรับปรุงเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชุมชน

๕. หนองคำบอนหมู่ที่ ๓ บ้านโนนพิมาน ใช้เป็นแหล่งน้ำในการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

๖. หนองลาดออก หมู่ที่ ๑ บ้านเดชอุดม สภาพแหล่งน้ำในปัจจุบันไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดทั้งปีมีการซึมซับได้รวดเร็วเนื่องจากสภาพดินที่ไม่อุ้มน้ำ

๗. หนองประมง หมู่ที่ ๕ บ้านหาดทรายมูล ใช้เป็นแหล่งน้ำในการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

๘. หนองผักแว่นหมู่ที่ ๕ บ้านหาดทรายมูล ใช้เป็นแหล่งน้ำในการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อการอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย

- ฝ่าย มี ๕ แห่ง
- บ่อบาดาล มี ๓๕ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น มี ๙ แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน มี ๔ แห่ง

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ครั้วเรือนที่ทำนาและทำไร่เป็นอาชีพหลัก ลำดับแรกมีร้อยละ ๙๓.๖๖ และ ๑๙.๗๘ ของจำนวนครั้วเรือนทั้งหมด โดยมีจำนวนแรงงานในภาคเกษตร เฉลี่ย ๓ คน/ครั้วเรือน อาชีพรองลงมาเป็นการรับจ้างและค้าขาย นอกจากนี้ยังพบว่า มีจำนวนครั้วเรือนที่ สมาชิกออกไปทำงานนอกจังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๖ ของจำนวนครั้วเรือนทั้งหมด และประชากรที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป และไม่มีงานทำเพียงร้อยละ ๐.๙๑ ของจำนวนประชากรทั้งหมด พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตปฏิรูป ที่ดิน (สปก.) พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลักได้แก่ ข้าวนาปี อ้อยโรงงาน มันสำปะหลังโรงงาน ถั่วลิสง ข้าวโพด หวาน ไม้ยืนต้น (ยางพารา) ไม้ผลต่าง ๆ และพืชผักต่าง ๆ

การถือครองที่ดิน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๔๙) รายงานว่าจำนวนครั้วเรือนเกษตรมีอยู่ร้อยละ ๘๙.๗๘ ของครั้วเรือนทั้งตำบล มีการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรเฉลี่ย ๑๘.๔๓ ไร่ต่อครั้วเรือน ไม่มีเนื้อที่ทำการเกษตรที่อยู่ในเขตชลประทาน และมีจำนวนครั้วเรือนที่รอใช้น้ำฝนอย่างเดียว เพื่อทำการเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๕๕.๗๓ ของจำนวนครั้วเรือนทั้งตำบล รองลงมาร้อยละ ๓๗.๔๒ ๑๑.๖๙ และ ๑๐.๖๗ ใช้น้ำทำการเกษตรจากบ่อน้ำตื้น สระน้ำ และหนอง/บึง โดยมีครั้วเรือนเกษตรที่ทำกินแบบผสมผสาน หรือจัดการที่ดินตามหลักการทฤษฎีใหม่ ๒ ครั้วเรือน เนื้อที่รวม ๘ ไร่ แผนพัฒนาการเกษตรของตำบลพิมูลรายงานว่า ครั้วเรือนเกษตรร้อยละ ๘๕ มีที่ดินถือครองทำการเกษตรเป็นของตนเอง ส่วนอีกร้อยละ ๑๔ ทำกินในพื้นที่ของผู้อื่นและมีครั้วเรือนเกษตรเพียงร้อยละ ๑ ต้องเช่าที่ทำเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินที่เป็นของตนเองนั้น เป็น น.ส.๓ ก และโฉนดเป็นส่วนมาก

แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครั้วเรือน การจ้างแรงงานมีมากช่วงปักดำ เกี่ยวข้าว ปลูก-ตัดอ้อย ซึ่งในปัจจุบันค่าแรงมีราคาสูงขึ้นมา โดยเฉพาะช่วงที่มีการลงทำนาพร้อมๆกัน ค่าแรงสูงถึงวันละ ๓๐๐ บาท อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานสูงขึ้น เป็นเพราะว่ามีแรงงานวัยหนุ่มสาวไปทำงานภาคอุตสาหกรรมต่างถิ่นมากขึ้น ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดน้อยลง

๑.๖.๒ จำนวนครั้วเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน ที่ว่าการอำเภอห้วยเม็ก กรมการปกครอง ณ เดือน ตุลาคม ๒๕๕๙ พบว่ามีประชากร รวมทั้งสิ้น ๔,๒๕๘ คน เป็นชาย ๒,๑๘๙ คน หญิง ๒,๐๖๙ คน มีจำนวนครั้วเรือนทั้งหมด ๙๓๑ ครั้วเรือน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๑๕๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

ข้อมูลประชากร แต่ละหมู่บ้าน มีดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านเดชอุดม	๙๐	ครั้วเรือน	ชาย ๑๙๗ คน	หญิง ๑๘๙ คน	รวม ๓๘๘ คน
หมู่ที่ ๒ บ้านพิมูล	๑๐๕	ครั้วเรือน	ชาย ๑๙๘ คน	หญิง ๒๐๓ คน	รวม ๓๖๒ คน
หมู่ที่ ๓ บ้านโนนพิมาน	๕๖	ครั้วเรือน	ชาย ๑๔๘ คน	หญิง ๑๒๕ คน	รวม ๒๗๔ คน
หมู่ที่ ๔ บ้านหาดทรายมูล	๒๐๐	ครั้วเรือน	ชาย ๔๙๒ คน	หญิง ๔๔๓ คน	รวม ๘๙๓ คน
หมู่ที่ ๕ บ้านหาดทรายมูล	๑๖๗	ครั้วเรือน	ชาย ๔๓๘ คน	หญิง ๔๒๔ คน	รวม ๘๖๒ คน

หมู่ที่ ๖ บ้านหาดทรายมูล ๑๗๐ ครัวเรือน ชาย ๔๒๕ คน หญิง ๓๘๕ คน รวม ๘๑๐ คน
 หมู่ที่ ๗ บ้านพิมูล ๑๔๓ ครัวเรือน ชาย ๒๙๑ คน หญิง ๓๐๐ คน รวม ๕๙๑ คน
รวม ๓๑๓ ครัวเรือน รวม ชาย ๒,๑๘๙ คน หญิง ๒,๐๖๙ คน รวมทั้งสิ้น ๔,๒๕๘ คน

(ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอห้วยเม็ก ณ เดือน ตุลาคม ๒๕๕๙)

ตาราง แสดงจำนวน และร้อยละ ประชากรตามช่วงอายุ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ช่วงอายุ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แรกเกิด - ๔ ปี	๑๐๑	๕๓.๗๒	๘๗	๔๖.๒๘	๑๘๘	๑๐๐.๐๐
๕ - ๙ ปี	๑๓๓	๕๒.๓๖	๑๒๑	๔๗.๖๔	๒๕๔	๑๐๐.๐๐
๑๐ - ๑๔ ปี	๑๒๖	๕๑.๘๕	๑๑๗	๔๘.๑๕	๒๔๓	๑๐๐.๐๐
๑๕ - ๑๙ ปี	๑๕๗	๕๔.๕๘	๑๒๙	๕๔.๔๒	๒๘๖	๑๐๐.๐๐
๒๐ - ๒๔ ปี	๑๘๒	๕๕.๓๘	๑๔๕	๔๔.๖๒	๓๒๗	๑๐๐.๐๐
๒๕ - ๒๙ ปี	๑๘๕	๕๐.๙๗	๑๗๖	๔๙.๐๓	๓๖๑	๑๐๐.๐๐
๓๐ - ๓๔ ปี	๑๘๐	๕๐.๑๔	๑๗๙	๔๙.๘๖	๓๕๙	๑๐๐.๐๐
๓๕ - ๓๙ ปี	๒๐๙	๕๓.๘๗	๑๗๙	๔๖.๑๓	๓๘๘	๑๐๐.๐๐
๔๐ - ๔๔ ปี	๑๘๖	๕๑.๒๔	๑๗๗	๔๘.๗๖	๓๖๓	๑๐๐.๐๐
๔๕ - ๔๙ ปี	๒๐๙	๕๐.๒๔	๒๐๗	๔๙.๗๖	๔๑๖	๑๐๐.๐๐
๕๐ - ๕๔ ปี	๑๕๐	๔๘.๒๑	๑๕๙	๕๑.๗๙	๓๐๙	๑๐๐.๐๐
๕๕ - ๕๙ ปี	๑๒๘	๕๔.๕๕	๑๐๓	๔๕.๔๕	๒๓๑	๑๐๐.๐๐
๖๐ - ๖๔ ปี	๘๙	๔๕.๑๘	๑๐๘	๕๔.๘๒	๑๙๗	๑๐๐.๐๐
๖๕ - ๖๙ ปี	๖๐	๔๔.๗๘	๗๔	๕๕.๒๒	๑๓๔	๑๐๐.๐๐
๗๐ - ๗๔ ปี	๔๔	๕๒.๓๘	๔๐	๔๗.๖๒	๘๔	๑๐๐.๐๐
๗๕ - ๗๙ ปี	๒๖	๔๘.๑๕	๒๘	๕๑.๘๕	๕๔	๑๐๐.๐๐
๘๐ - ๘๕ ปี	๑๘	๔๖.๑๕	๒๑	๕๓.๘๕	๓๙	๑๐๐.๐๐
๘๕ ปีขึ้นไป	๖	๒๔.๐๐	๑๙	๗๖.๐๐	๒๕	๑๐๐.๐๐
รวม	๒,๑๘๙	๑๐๐.๐๐	๒,๐๖๙	๑๐๐.๐๐	๔,๒๕๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านตำบลพิมูล สำนักทะเบียนอำเภอห้วยเม็ก

๑.๖.๓ การศึกษา

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของตำบลพิมูล พบว่า ประชากรอายุ ๑๕ – ๖๐ ปีเต็ม ร้อยละ ๙๙ อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายได้ เด็กอายุ ๖ – ๑๔ ปี ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า และที่ไม่ได้เรียนต่อมีงานทำ ร้อยละ ๘๐ ด้านการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ปัญหาคือ การศึกษายังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับเมืองใหญ่ๆ ได้

ตำบลพิมูลมีสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ของรัฐดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหาดทรายมูล	จำนวน ๑ แห่ง
โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน ๓ แห่ง
- โรงเรียนพิมูลวิทยา	
- โรงเรียนเดชอุดมพิทยาคม	
- โรงเรียนบ้านหาดทรายมูล	
โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน ๑ แห่ง
- โรงเรียนทรายมูลพิทยาคม	

๑.๖.๔ สาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานตำบลพิมูล พบว่า ประชาชนกรส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคเอดส์ โรคไข้เลือดออก มือ-ปาก-เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน บางครัวเรือนไม่ได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การใช้ยาเพื่อบำบัดอาการเจ็บป่วยที่ไม่เหมาะสม การออกกำลังกายยังไม่สม่ำเสมอ และประชากรส่วนมากไม่ได้รับการตรวจสุขภาพ

ตำบลพิมูลมีสถานบริการสาธารณสุขและบุคลากรด้านสาธารณสุข ดังนี้

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล	จำนวน ๒ แห่ง
อาสาสมัครสาธารณสุข	จำนวน ๑๑๓ คน

๑.๖.๕ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรตำบลพิมูลส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙ และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ ๑ มีวัด ๓ แห่ง และสำนักสงฆ์ ๒ แห่ง นอกจากนี้ยังมีงานประเพณีประจำปีต่าง ๆ ดังนี้

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่	ประมาณเดือน มกราคม
- แห่ช้างสืบสานประเพณีบุญผะเหวด	ประมาณเดือน เมษายน
- ประเพณีรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ (เทศกาลวันสงกรานต์)	ประมาณเดือน เมษายน
- ประเพณีบุญบั้งไฟ	ประมาณเดือน มิถุนายน
- ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา	ประมาณเดือน กรกฎาคม ตุลาคม พฤศจิกายน

ประชาชนชาวตำบลพิมูล มีบรรพบุรุษที่อพยพมาจากอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ภาษาถิ่นที่ใช้ในการสื่อสารในท้องถิ่นคือภาษาลาว หรือภาษาไทยอีสาน ภาษาราชการคือภาษาไทย เนื่องจากพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกประชาชนส่วนใหญ่มีความชำนาญในการทำเกษตร เช่น

ปลูกข้าว ทำไร่มัน ทำสวนยางพารา ทำไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย และการปลูกพืชผักต่างๆ นอกจากนั้นยังมีงานฝีมือที่ใช้เวลาว่างจากการทำไร่ทำนาทำงานฝีมือ เช่น ทอเสื่อกก ทอผ้าฝ้าย ผ้าไหม ฯลฯ

๑.๖.๖ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

ตำบลพิมูล มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร โดยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานรัฐ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบลและ/เทศบาล เป็นต้น ซึ่งได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๖ กลุ่ม (กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหาดทรายมูล กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพิมูล หมู่ที่ ๒ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเดชอุดม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหาดทรายมูลพัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหาดทรายมูล หมู่ที่ ๖ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพิมูลรังสรรค์) กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม (กลุ่มยุวเกษตรกรพิมูล) นอกจากนี้ยังมีวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งขึ้น เพื่อนำภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการผลิตสินค้า บริการหรือการอื่นๆ และเพื่อเชื่อมโยงสินค้าในเครือข่าย เป็นการยกระดับมาตรฐานสินค้าให้สูงขึ้นอีกทั้งสามารถจดสิทธิบัตร และขอการรับรองจากส่วนราชการ เช่น อย. และหน่วยงานมาตรฐานสินค้าอื่นๆ ได้ สามารถจำแนกได้ ๕ ประเภท ดังต่อไปนี้

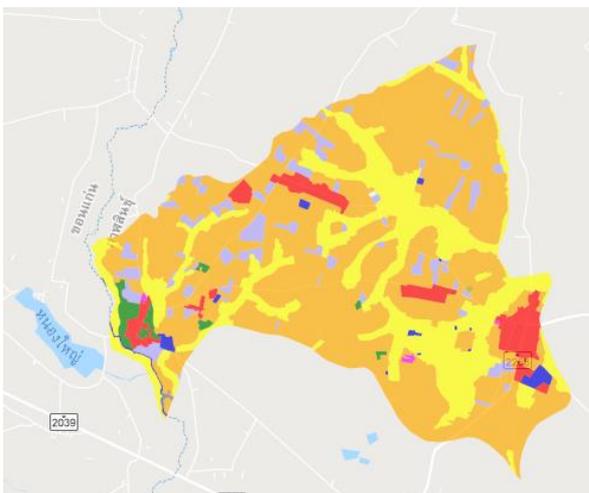
- ประเภทการผลิตและขยายพันธุ์พืช ได้แก่ กลุ่มผลิตอ้อยโรงงานโนนพิมาน
- ประเภทการผลิตสัตว์ คือ กลุ่มพัฒนาโคเนื้อเดชอุดม กลุ่มเลี้ยงโคพันธุ์ดีศรีบ้านเดช
- ประเภทการผลิตประมง คือ กลุ่มเลี้ยงปลาดุกหาดทรายมูล
- ประเภทการแปรรูปอาหารคือ กลุ่มหาดทรายมูลสร้างกิจกรรม
- ประเภทผ้าทอและเสื้อผ้า คือ กลุ่มพัฒนาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้เดชอุดม กลุ่มแปรรูปหาดทราย

มูล

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชน เมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน พบว่าในตำบลพิมูล สามารถจำแนกการใช้ที่ดินคือ พื้นที่ปลูกพืชไร่ พื้นที่นา พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่น้ำ พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ไม้ผล พื้นที่อื่นๆ ซึ่งรายละเอียดแสดงในตาราง

ตำบลพิมูล

สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ไร่มวนเวียน
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	พืชน้ำ
พืชสวน	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม
พื้นที่ลุ่ม	พื้นที่เบ็ดเตล็ด
พื้นที่ป่า	พื้นที่น้ำ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	ไม้ผล
พื้นที่นา	ไม้ยืนต้น
พื้นที่ไร่	

ภาพ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๘-๒๕๕๙)

ตาราง แสดงสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑	พื้นที่ปลูกพืชไร่	๙,๕๖๓	๖๑.๑๒
๒	พื้นที่นา	๓,๙๒๓	๒๕.๐๗
๓	พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	๙๙๘	๖.๓๗
๔	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๗๘๔	๕.๓๑
๕	พื้นที่ป่าไม้	๑๘๗	๑.๑๙
๖	พื้นที่น้ำ	๑๔๘	๐.๙๔
๗	พื้นที่ไม่ผล	๒๑	๐.๑๓
๘	พื้นที่อื่นๆ	๑๒	๐.๑๒
๙	พื้นที่ปลูกพืชสวน	๖	๐.๐๓
๑๐	ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๔	๐.๐๒
รวม		๑๕,๖๔๖	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๘-๒๕๕๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลพิมูล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑) สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

เกษตรกรต้นแบบ smart farmer ในตำบลพิมูล มีจำนวน ๑ ท่าน ซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหการเกษตรให้กับเกษตรกรได้ดี ได้แก่

นายรวง ชุ่มอภัย บ้านเลขที่ ๖๔ หมู่ ๖ ตำบลพิมูล เกษตรกรต้นแบบด้านการเพิ่มผลผลิต การปรับปรุงดิน/การให้น้ำแนวคิดเน้นการบำรุงดิน เป้าหมาย – ความต้องการ ทดสอบการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ควรปรับปรุงดินอย่างไร และควรใช้อัตราปุ๋ยเคมี เท่าใด เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง และดินมีความอุดมสมบูรณ์ยั่งยืนเทคโนโลยีในแปลงต้นแบบเน้นการปรับปรุงบำรุงดิน เนื่องจากดินเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับการปลูกมะม่วง และมันสำปะหลัง ต้องปรับความเป็น กรดเป็นด่างของดินให้เป็นกลาง หรือ pH ประมาณ ๖-๗ ซึ่งเหมาะสำหรับการเจริญเติบโตของพืช ดังนั้น การปรับปรุงดิน จะใช้ปูนขาว และหินฝุ่น และหลังจากนั้น รองพื้นก่อนปลูกด้วยปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม /ไร่ การผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้น้ำหมักชีวภาพฉีดพ่น

๒) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและทำไร่เป็นหลัก อาชีพเสริม ทำสวนยางพารา และทำสวนมะม่วง ดังนั้นสินค้าเกษตรหลักๆ คือ ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง รองลงมาได้แก่ น้ำยางพารา และมะม่วง

๓) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

(๑) ข้าว

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

ความเหมาะสมในการปลูกข้าว พบว่าตำบลพิมูล มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน ๒,๔๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๔ รองลงมาพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย จำนวน ๑๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๑,๐๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๑ ตามลำดับ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๗)

(๒) มันสำปะหลัง

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง

ความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง พบว่าตำบลพิมูล มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน ๒,๐๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๗)

(๓) อ้อย

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกอ้อย

ความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง พบว่าตำบลพิมูล มีพื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน ๗,๔๐๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๗)

จากการเข้าร่วมโครงการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ได้นำเครื่องมือและเทคโนโลยี มาปรับปรุงวิธีการรับขึ้นทะเบียนปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การนำเครื่องจับพิกัดภูมิศาสตร์ GPS มาใช้ในการจัดเก็บพิกัดที่ตั้งแปลง วัตถุประสงค์พื้นที่ และร่วมมือกับ GISTDA ในการใช้แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมมาค้นหาพิกัดและวาดผังแปลงด้วยโปรแกรม GISagro การพัฒนาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Qgis และใช้แผนที่ Google Map ในการค้นหาพิกัด

และวาดผังแปลงรวมทั้งได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนพร้อมวาดผังแปลงด้วยคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (Tablet) ผ่าน FAARMis Application ในปี ๒๕๖๐ ให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัด

ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

จากพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๔,๙๗๔ ไร่ ในปี ๒๕๖๑ ในพื้นที่ตำบลพิมูล มีผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๑๒.๕๐ บาท/กิโลกรัม รายละเอียดดังตาราง

ตาราง แสดงจำนวนพื้นที่ปลูกข้าวและพื้นที่เก็บเกี่ยว

พืช	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าว	๖๓๗	๔,๙๗๔	๔๐๐	๑๒.๕๐
ข้าวนาปี	๖๓๗	๔,๙๗๔	๔๐๐	๑๒.๕๐

ที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร

<https://production.doae.go.th/>

๒.๒ วิเคราะห์ปัญหาของตำบล

ด้านกายภาพ

๑. ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
๒. ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ
๓. ปัญหาป่าไม้มีน้อย

ด้านชีวภาพ

๑. ปัญหาผลผลิตข้าวต่อไร่ต่ำ
๒. ปัญหาโรคแมลงระบาด
๓. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง
๔. ปัญหาเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีมีไม่เพียงพอกับความต้องการ

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

๑. ปัญหาความยากจนไม่มีเงินทุน
๒. ขาดการรวมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ
๓. ปัญหาการว่างงานหลังการเก็บเกี่ยว
๔. ปัญหาสินค้าราคาแพง

ตาราง แสดงลำดับความสำคัญของปัญหา

ลำดับที่	ปัญหา	หมู่บ้านหรือชุมชนที่ ประสบปัญหา	หมู่บ้านที่จะต้อง แก้ไขโดยเร่งด่วน
๑.	ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ ๑. ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๒.	ปัญหาด้านการเกษตร ๑. ปัญหาขาดน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง ๒. ต้นทุนการผลิตสูง ๓. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ๔. เพลี้ยแป้งระบาดในมันสำปะหลัง ๕. โรคและแมลงศัตรูข้าวระบาด ๖. ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี (ข้าว) ๗. โรคใบขาวในอ้อย	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน
๓	ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ๑. ถนนสู่ไร่นาไม่สะดวก ๒. ปัญหาความยากจน ๓. ปัญหาขาดเงินทุน ๔. ปัญหาค่าแรงงานต่ำ ๕. สินค้าราคาแพง	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน

ฝันของบุคคล

๑. อยากให้ดินดี ดินไม่แน่นปลูกพืชได้ง่าย
๒. อยากมีแหล่งน้ำทำการเพาะปลูก
๓. อยากมีความรู้ทางการเกษตร (พืช, สัตว์, ประมง)
๔. อยากเลี้ยงโค
๕. อยากปลูกข้าวได้ผลผลิตมากๆ

๖. อยากให้ผลผลิตราคาดี
๗. อยากมีเงิน
๘. อยากมีที่ทำกิน

ฝันของชุมชน

๑. อยากให้ดินดี ดินไม่แน่นปลูกพืชได้งาม
๒. อยากมีแหล่งน้ำทำการเพาะปลูก
๓. อยากให้ประชาชนมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ในครอบครัวและชุมชน
๔. อยากปลูกข้าวได้ผลผลิตมากๆ ผลผลิตราคาดี
๕. อยากให้สภาพแวดล้อมในชุมชนดี มีอากาศบริสุทธิ์
๖. อยากให้ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนสามัคคีกันร่วมแรงร่วมใจพัฒนาชุมชนทุกด้าน
๗. อยากเลี้ยงโคและมีกลุ่มเลี้ยงโคเพื่อจำหน่าย

ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตาราง แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	<ul style="list-style-type: none">- สภาพพื้นที่นาบางแห่งมีความลาดเทเล็กน้อย น้ำขังในกระตงนาไม่สม่ำเสมอทำให้ขาดน้ำ- ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ	<ul style="list-style-type: none">- แก้ไขโดยปรับกระตงนาให้สม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้นำวิธีการจัดรูปแปลงนามาปฏิบัติ (land reshape)- ใสปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตันข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลุกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจตุรรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม	- ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	- ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ - ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลพิมูล ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิชี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตาราง แสดงการวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวเยอะทุกหมู่บ้าน</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <p>๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร</p> <p>๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูป</p>
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <p>๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตค่อนข้างมาก</p> <p>๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดรูปที่ดินให้เหมาะสม</p> <p>๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตข้าว</p> <p>๔. พื้นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การเพาะปลูก</p>	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว (S๑+O๒)</p> <p>๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๓)</p> <p>๓. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๑+O๒)</p>	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>๑. การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว (W๑+O๓)</p>
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน</p> <p>๒. บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง</p>	<p>ST กลยุทธ์ป้องกัน</p> <p>๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) (S๑+T๑)</p> <p>๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑+T๒)</p>	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <p>๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น (W๑+T๒)</p>

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก
 - ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว
 - ๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - ๑.๓ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - ๒.๑ การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

๓. กลยุทธ์ป้องกัน
 - ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 - ๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ
 - ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลพิมูล

แนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลพิมูล

แนวทางที่จะนำมาแก้ไขปัญหาทางการเกษตรสามารถแยกออกได้ทั้งหมด ๓ แผนงาน คือ

๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี

- โครงการฝึกปลอดภัยจากสารพิษ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา
- โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
- โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดในโรงเรือน
- โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสมเพื่อแก้ไขปัญหาหาคาผลผลิตตกต่ำ
- โครงการปลูกไม้ผลสวนหลังบ้าน

๒. แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน)

- โครงการแปรรูปอาหารในกลุ่มแม่บ้าน

๓. แผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- โครงการลดการใช้สารเคมี

โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติให้กรมส่งเสริมการเกษตร จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขึ้น เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ของเกษตรกรและเป็นจุดประสานงานระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานในภาครัฐ และเอกชน ภายใต้ศูนย์บริการฯ มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จัดให้มีการฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรตามความต้องการของเกษตรกรอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง และมีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
๒. เพื่อเป็นแหล่งประสานงานระหว่างภาครัฐและเกษตรกร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายใต้ศูนย์
๔. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระดับตำบล
๕. เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน

๔. เป้าหมาย

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๕. สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๑ - ธันวาคม ๒๕๖๕

๗. วิธีดำเนินการ

ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงประชุมคณะกรรมการ ๑๕ คนๆละ ๕๐ บาท /๑๒เดือน เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
๒. ค่าวัสดุปรับปรุงศูนย์ ฯ เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐ บาท
๓. ค่าฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

รวม ๓ ครั้ง ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนา เกิดความเข้มแข็งในชุมชน
๒. เกษตรกรมีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากศูนย์บริการฯ

โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสม

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลพิมูล มีอาชีพในการปลูกพืชเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรส่วนมากจะปลูกพืชชนิดเดียว ไม่ปลูกพืชหลายอย่าง ทำให้ผลผลิตเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวจะมีมากจนล้นตลาด ส่งผลให้ราคาตกต่ำ การปลูกพืชแบบไร่นาสวนผสมได้ เพราะสามารถแก้ไขปัญหาผลผลิตตกต่ำได้และมีรายได้กระจายตลอดปี ลดความเสี่ยงเรื่องราคาได้

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
๒. เพื่อลดความเสี่ยงเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ
๓. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี

๔. เป้าหมาย

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๑ - ธันวาคม ๒๕๖๕

๗. วิธีดำเนินการ

จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่อง การทำไร่นาสวนผสมและศึกษาดูงาน

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเหมารถศึกษาดูงาน ๑ คัน ๑ ละ ๘,๕๐๐ บาท /วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๖๐ คน ๆ ละ ๗๕ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท	
๓. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม เข้า-บ่าย จำนวน ๖๐ คน ๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท	
๔. ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๖๐ คน ๑ วันๆ ละ ๑๒๐ บาท	เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท
๕. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๖ ชม. ๆ ละ ๒๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๖. ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๓๑,๘๐๐ บาท
	รวม ๓ ครั้ง ๑๒๗,๒๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ คน ใน ๗ หมู่บ้าน จะมีความรู้การทำไร่นาสวนผสม
๒. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี
๓. แก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

โครงการอบรมการแปรรูปผลผลิตในกลุ่มแม่บ้าน

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลพิมูล เป็นตำบลที่ชุมชนประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่นเดียวกับเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรที่พบเป็นประจำคือ ราคาผลผลิตตกต่ำเนื่องจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตจะออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ถ้าหากนำวัตถุดิบจากการเกษตรมาแปรรูปสำหรับเก็บไว้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม ก็จะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร
๒. เพื่อเป็นการถนอมอาหาร
๓. เพื่อแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๔. เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่มๆละ ๓๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๑ - ธันวาคม ๒๕๖๕

๗. วิธีดำเนินการ

คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความสนใจ และสถานภาพของกลุ่มมีความเข้มแข็ง อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแปรรูปผลผลิต ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

๘. งบประมาณ

๑. ค่าวัสดุอบรมและสาธิต ๓ กลุ่ม ๑ละ	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐ บาท
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยากร ๕ ชั่วโมง ๑ละ ๓๐๐ บาท ๓ กลุ่ม	เป็นเงิน	๔,๕๐๐ บาท
๓. ค่าศึกษาดูงาน ๓ กลุ่ม ๑ละ ๓,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๐,๕๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน	๔๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม (ประมาณ ๙๐ คน) ได้รับความรู้ในการแปรรูปผลผลิต
๒. นำความรู้ไปถนอมอาหารบริโภคและบริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้
๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. แก้ไขปัญหาการเน่าเสียของผลผลิต

โครงการส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายให้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยแก่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้ประกาศนโยบายการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก ซึ่งจะเริ่มในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ ในปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรจะได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตพืชอาหารต่าง ๆ ให้ปลอดภัยจากสารพิษอยู่แล้ว แต่ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น มักจะเป็นที่รับทราบและยอมรับกันในวงจำกัด รวมถึงในบางพื้นที่และบางโครงการยังไม่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อให้การผลิตพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากผู้ที่เกี่ยวข้องและสามารถผลักดันให้เกิดการดำเนินงานได้อย่างกว้างขวาง และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลได้ทันสถานการณ์ จำเป็นที่สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก จะต้อง

การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษให้กว้างขวางกระจายไปทั่วอำเภอ ห้วยเม็ก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นครัวของโลกได้ตามนโยบายของรัฐบาล

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการผลิต การตรวจสอบรับรองการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ
๒. รณรงค์ให้เกษตรกรและผู้บริโภคตระหนักถึงการผลิตและบริโภคพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ผลิตพืช จำนวน ๕๐ ราย ได้รับข้อมูลความรู้ในการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและพร้อมที่จะผลิตพืชให้ปลอดภัยจากสารพิษ

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระหว่าง พฤษภาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๕

๗. วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดฝึกอบรมความรู้ให้แก่เกษตรกร เรื่อง การใช้สารเคมีที่ถูกต้องและเหมาะสม, การใช้ชีววิธีและสารธรรมชาติในการควบคุมศัตรูพืช, การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ในตำบลพิมูล จำนวน ๕๐ คน ๑ วัน
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์ที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒ วัน

๘. การบริหารโครงการ

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๙. งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ /แผนการใช้เงิน

จากองค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล เป็นเงิน ๕๘,๘๕๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าเหมารถศึกษาดูงาน จำนวน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๕๐๐ บาท /วัน จำนวน ๒ วัน
เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๕๐ คน ๆ ละ ๗๕ บาท
เป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท
๓. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม เข้า-บ่าย จำนวน ๕๐ คน ๆ ละ ๕๐ บาท
เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๔. ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางวันศึกษาดูงาน จำนวน ๕๐ คน ๒ วัน ๆ ละ ๑๒๐ บาท	เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
๖. ค่าเช่าที่พัก ๑ คืน ๕๐ คน ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
๗. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๖ ชม. ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๘. ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๕๘,๘๕๐ บาท
	รวม ๔ ครั้ง ๒๓๕,๔๐๐ บาท

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนของโดยตรง

๑. เกษตรกรปลูกผักได้ตามขั้นตอนของผักแต่ละชนิด
๒. เกษตรกรได้ประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน
๓. เกษตรกรรู้จักอนุรักษ์สัตว์ธรรมชาติและรู้จักตัดสินใจ
๔. ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนทางอ้อม

๑. ระบบนิเวศน์สมดุลขึ้น ลดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
๒. เกษตรกรนำความรู้ไปถ่ายทอด และเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรายอื่น

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.๒๕๖๑. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์.จำนวนประชากรในตำบลพิมูล.
กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๕๔.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลพิมูล สำนักงานเกษตร
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลพิมูล (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗).**
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๒. **รายงานผลการवादแปลง** แหล่งที่มา :
<http://ssmap.doae.go.th/geofarmer/>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๑. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**
แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>
- เว็บไซต์ไทยตำบลดอทคอม. **ข้อมูลตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก กาฬสินธุ์** แหล่งที่มา :
<http://www.thaitambon.com/tambon/๔๐๐๖๐๒>
แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries15.html>
- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔).**

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

คำอธิบายกลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๗

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้าพามีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแก่ดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อน สีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐ - ๗.๐

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำส่วนใหญ่ค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียว ดินมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนมักมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ส่วนดินชั้นล่างจะเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบที่ส่วนใหญ่มาจากหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขาหรือเป็นพื้นที่ภูเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ เป็นพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขาหรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบ ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก องวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐- ๖.๐

กลุ่มชุดดินที่ ๔๙

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ วางทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้นหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่ต่างชนิดต่างยุคกัน พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินต้นถึงต้นมากถึงชั้นลูกครึ่ง มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียวปนลูกรังหรือเศษหินทราย พบภายในความลึกก่อน ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีเหลือง และก่อนความลึก ๑๐๐ เซนติเมตร จะเป็นชั้นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีแดงและมีสีคลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก อาจพบชั้นหินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัวแล้วในชั้นถัดไป ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐ - ๖.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนีพบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนช่วง ๕๐ เซนติเมตรเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นพบหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐ - ๖.๐

แนวทางแก้ไขดินมีปัญหาจังหวัดกาฬสินธุ์

ดินเค็ม

- เลือกปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ต้องเน้นพืชทนเค็มและพืชชอบเค็ม เช่น ข้าวทนเค็ม และปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้โตเร็วที่มีรากลึก และในการปลูกควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนัก และมีน้ำชลประทานสำหรับการเพาะปลูกด้วย

- ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสด ร่วมกับเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อปรับโครงสร้างของดิน

- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ควรมีวัสดุคลุมดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกลือชั้นมาอยู่ที่ผิวดิน

ดินตื้น

- เลือกปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ต้องเน้นพืชที่มีระบบรากสั้น เช่น พืชไร่หรือพืชผัก นอกจากนี้ยังสามารถปลูกไม้ผลบางชนิดที่มีระบบรากไม่ลึกมากได้ เช่น มะม่วง น้อยหน่า มะขาม เป็นต้น

- ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสด ร่วมกับผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน เช่น สาร พด.ต่างๆ

- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เนื่องจากเสี่ยงต่อการเกิดการชะล้างพังทลายของดิน ในกรณีที่ปลูกพืชไร่ ควรมีการจัดระบบปลูกพืชให้เหมาะสม เช่น ปลูกพืชสลับเป็นแถบหรือปลูกพืชคลุมดินร่วมด้วย

ดินต้นถึงชั้นหินพื้น

- เลือกปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ควรเป็นพืชที่มีระบบรากตื้น เช่น พืชไร่หรือพืชผัก และปรับปรุงดินด้วยผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดินด้วยสาร พด. ต่างๆ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก

- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก เป็นต้น

- หลีกเลี่ยงการปลูกไม้ยืนต้นเพราะรากพืชไม่สามารถชอนไชลงไปดินชั้นล่างได้ ส่งผลให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้

ดินตื้นและมีความลาดชันสูง

- หลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากเสี่ยงต่อการเกิดการชะล้างพังทลายของดิน ควรปล่อยให้คงสภาพตามธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้หรือไม้พุ่ม
- ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ดังกล่าว ควรปลูกไม้ผลบางชนิด เช่น น้อยหน่า มะม่วง มะขาม เป็นต้น และควรมีการจัดระบบปลูกพืชให้เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน ด้วยสาร พด. ต่างๆ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก
- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ทำการเกษตร เช่น ทำแนวรั้วหญ้าแฝก ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือปลูกพืชคลุมดินต่างๆ เพื่อลดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินและเป็นการช่วยเก็บความชื้นไว้ในดิน และพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

ดินทรายจัด

- พืชไร่หรือพืชผัก ควรจัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดปีร่วมกับปลูกพืชบำรุงดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ อาจใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมด้วยเพื่อปรับโครงสร้างของดิน และเนื่องจากสภาพพื้นที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดน้ำสูงจึงต้องจัดการน้ำอย่างเหมาะสมเพื่อให้พืชสามารถใช้น้ำได้น้อยอย่างมีประสิทธิภาพเพราะตามสภาพธรรมชาติดินชนิดนี้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้ต่ำ
- ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ในแปลงควรปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุมดินหรือปลูกพืชแซม นอกจากนี้ควรจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำร่วมด้วย เช่น ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และเก็บความชื้นไว้ในดินเพื่อให้พืชนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ดินเหนียวจัด

- พืชไร่หรือพืชผัก ควรมีการไถหว่านร่อง เพื่อช่วยให้ดินมีการระบายน้ำดีขึ้นและควรปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกหรือปลูกพืชปุ๋ยสดร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ มีการจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกอย่างเหมาะสมเพื่อให้พืชสามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ นอกจากนี้ควรจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำร่วมด้วย เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น และจัดหาแหล่งน้ำสำหรับใช้ในฤดูแล้ง

พื้นที่ลาดชันเชิงชัน

- หลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากมีความลาดชันสูงมาก เสี่ยงต่อการเกิดการชะล้างพังทลายและสูญเสียหน้าดิน ควรรักษาไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติและสร้างสวนป่า หรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว
- ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ จำเป็นต้องมีการศึกษาทรัพยากรของแต่ละพื้นที่หรือโครงการต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืชชนิดต่างๆ และจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำร่วมด้วย เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก และชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่างเพื่อรักษาเสถียรภาพของดินและเป็นการช่วยเก็บความชื้นไว้ในดินเพื่อให้พืชนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

แนวทางการจัดการดินมีปัญหา(ดินทราย)

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
<p>ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง</p> <p>๑.พันธุ์ไวต่อช่วงแสงปลูกได้เฉพาะ ฤดูนาปี ได้แก่ น้ำสะกวย ๑๙, หางยี ๗๑, เหนียวอุบล ๑, เหนียวอุบล ๒, ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, เหนียวสันป่าตอง, ชุมแพ ๖๐,ขาวปากหม้อ ๑๔๘, ขาวตาแห้ง ๑๗, กข 6, กข ๘ และ กข ๑๕</p> <p>๒.พันธุ์ไมไวต่อช่วงแสงปลูกได้ทั้งฤดูนาปีและนาปรัง ได้แก่ กข ๑, กข ๒, กข ๓, กข ๔, กข ๕, กข ๗, กข ๙, กข ๑๐, กข ๑๑, กข ๒๑, กข ๒๓, สุพรรณบุรี ๖๐</p> <p>๒, พิษณุโลก ๖๐-๒, ข้าวหอมคลองหลวง๑,ปทุมธานี 1,สุรินทร์ และเหนียวสกลนคร</p> <p>๓.พันธุ์ข้าวที่ทนเค็ม ได้แก่ ขาวดอกมะลิ๑๐๕, ขาวตาแห้ง ๑๗, คำผาย ๔๑, แก้วรวง ๘๘,ขาวปากหม้อ ๑๔๘, กข ๑, กข ๖, กข ๗, กข ๘ และ กข ๑๕</p>	<p>- สภาพพื้นที่นาบางแห่งมีความลาดเทเล็กน้อย น้ำขังในกระถางนาไม่สม่ำเสมอ ทำให้ขาดน้ำ</p> <p>- ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ</p> <p>- บางพื้นที่เป็นดินเค็ม</p>	<p>แก้ไขโดยปรับกระถางนาให้สม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้นำวิธีการจัดรูปแปลงนามาปฏิบัติ (land reshape)</p> <p>แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ - โกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ต้นข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน - โกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงโกลบ - ปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด <p>แนวทางแก้ไข และปรับปรุงดินเค็ม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาปลูก - ปล่อยให้น้ำขังในแปลง ๒-๓ วัน แล้วระบายออก จะช่วยลดความเค็มของดินได้ - ปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้ <p>ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๔-๕ ตันต่อไร่อย่างต่อเนื่อง จะทำให้ดินร่วนซุยและช่วยชะล้างเกลือออกไป ทำให้ความเค็มของดินลดลง</p> <p>ใส่วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ แกลบ และซีลี้อย เป็นต้น ซึ่งอัตราการใส่แกลบที่เหมาะสม ๒-๕ ตันต่อไร่ เพื่อให้ดินไม่แน่นทึบ รากพืชงอกขึ้นได้สะดวก ทำให้ต้นข้าวแข็งแรงต้านทานโรคได้ดี โกลบพืชปุ๋ยสด ซึ่งได้แก่ โสนอัฟริกัน โสนคางคก และอื่นๆ ก่อนปลูกข้าวประมาณ ๓ เดือน แล้วโกลบเมื่อพืชปุ๋ยสดอายุ ๖๐ วัน และพักดิน ๓๐ วัน ก่อนปลูกข้าว</p>

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
-----------------------	------------------	---

ชนิดพืช	ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	
ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง(ต่อ)	- บางพื้นที่เป็นดินเค็ม	- ควรปลูกไม้ยืนต้นที่ทนเค็ม เช่น ต้นกระถินออสเตรเลีย บนคันนาเพื่อลดการแพร่กระจายเกลือไปยังพื้นที่ข้างเคียงที่ไม่เป็นดินเค็ม
	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำหรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้ - อัตราปุ๋ย สำหรับข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยให้ใส่ช่วงปักดำสำหรับนาหว่านใส่หลังข้าวงอก ๑๕-๒๐ วัน ครั้งที่ ๒ ระยะข้าวแตกกอใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๓ ระยะออกช่อดอกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ - อัตราปุ๋ยสำหรับข้าวไวต่อช่วงแสง ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ช่วงปักดำ สำหรับนาหว่านใส่หลังข้าวงอก ๑๕ - ๒๐ วัน ครั้งที่ ๒ ระยะออกช่อดอก ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
----------------------------------	--	---

<p>พีชไร่ และ พีชฝัก</p>	<p>- ดินค่อนข้างเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ</p>	<p>แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๒ ตันต่อไร่ - โถกกลบพีชปุ๋ยสดจากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพุ่ม ถั่วดำ หรือ โสน ต่างๆ เมื่อพีชปุ๋ยสดออกดอกได้ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ก่อนปลูกพีช ๒ สัปดาห์ - ใช้วัสดุคลุมดิน เช่น ฟางข้าวหรือเศษพืชต่างๆ เพื่อรักษาความชื้นแก่ดิน - พัฒนาแหล่งน้ำเสริม เพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำ ทำให้ดินแห้ง โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง
<p>อ้อย</p>	<p>- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้ <p>ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันร่องพร้อมปลูก ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๔๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ</p> <p>เมื่ออ้อยอายุประมาณ ๒-๓ เดือน</p> <p>สำหรับอ้อยต่อ จะใช้ปุ๋ยและอัตราเดียวกันและใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังจากทำการตัดแต่งต่อ ประมาณ ๑-๔ สัปดาห์ ครั้งที่ ๒ หลังจากใส่ครั้งแรกประมาณ ๒-๓ เดือน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ อัตราเจือจาง ๑ : ๕๐๐ ฉีดพ่นแปลงปลูกและต้นอ้อย ทุก ๒๐ วัน

<p>การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช</p>	<p>ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน</p>	<p>แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ</p>
--	--	--

มันสำปะหลัง	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๘-๒๐ อัตรา ๗๕-๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๗-๑๔ อัตรา ๖๐ กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อมันสำปะหลังอายุประมาณ ๑-๓ เดือน โดยใส่ข้างแถวปลูกแล้วพรวนกลบ - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการไถกลบพืชปุ๋ยสด เมื่ออายุ ๖๐ วัน และหว่านปุ๋ยคอกก่อนปลูก
ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๓๐-๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองกันหลุม ครั้งที่ ๒ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ครั้งเดียวก่อนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตรฉีดพ่นหรือรดลงดินทุกๆ ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองกันหลุม ครั้งที่ ๒ เมื่อข้าวโพดอายุ ๓-๔ สัปดาห์ - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐0 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตรฉีดพ่นหรือรดลงดินทุกๆ ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
ข้าวโพดฝักสด ได้แก่ข้าวโพดหวานและข้าวโพดข้าวเหนียว	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองกันหลุม ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุได้ ๓-๔ สัปดาห์ - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
แตงโม	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุ	- ใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้

	อาหารบางชนิด	ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันหลุม ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๑๐-๓๐ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อแต่งโมอายุ ๓๐ วัน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
พืชผักต่างๆ พืชผักรับประทานใบ และลำต้น เช่นคะน้า ผักกาดขาว กะหล่ำปลี และกะหล่ำดอก	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	แก้ไขโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ดังนี้ - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์สูตร พด.๒ จำนวน ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง โดยเจือจางด้วยน้ำ ๑๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมีตามชนิดของพืช ดังนี้ - ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๑๐-๑๐ อัตรา ๕๐-๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังปลูก ๕-๗ วัน ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุประมาณ ๓ สัปดาห์
พืชผักรับประทานผล เช่น พริก มะเขือเทศ มะเขือต่าง ๆ และแตงต่าง ๆ	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๖๐-๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังย้ายกล้า ๗ วัน และครั้งที่ ๒ หลังจากใส่ครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๔๐-๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันหลุม ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ หลังจากใส่ครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐๐-๑๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน
ไม้ผล-ไม้ยืนต้น	- ดินเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ	- เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน โดยใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๓-๕ กิโลกรัมต่อหลุมตอนเตรียมหลุมปลูก - ใช้วัสดุคลุมโคนต้น เช่น ฟางข้าว เศษหญ้า ใบไม้ หรือปลูกพืชคลุมดิน ระหว่างแถวไม้ผลหรือไม้ยืนต้น เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ไม้ผล-ไม้ยืนต้น(ต่อ)	- ดินเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ	- พัฒนาแหล่งน้ำเสริมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งดินจะแห้งทำให้พืชที่ปลูกขาดน้ำ

มะม่วง	-ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ตามชนิดของพืช ดังนี้ - ก่อนปลูกรองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกในอัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๐.๓ กิโลกรัมต่อต้น - อายุ ๓ ปี ขึ้นไปซึ่งเป็นช่วงให้ผลผลิต จะแบ่งระยะการใส่ปุ๋ยเป็น ๔ ระยะ ดังนี้ ระยะบำรุงต้นหลังเก็บเกี่ยวใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น และให้ซ้ำอีกครั้งเมื่อมะม่วงแตกใบอ่อน ชุดที่ ๒ ระยะสร้างตาดอกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น สำหรับมะม่วงอายุ ๒-๔ ปี มะม่วงอายุ ๕-๗ ปี ใส่อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น และมะม่วงอายุ ๘ ปี ขึ้นไปใส่อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้น ระยะบำรุงผลใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น
มะขาม	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใส่ปุ๋ยคอก อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับปุ๋ยเคมี ดังนี้ ยังไม่ให้ผลผลิต ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ ๓ ครั้งต่อปี ให้ผลผลิตแล้ว ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๐.๕ กิโลกรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง คือ ต้นและปลายฤดูฝน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ลำไย	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใส่ปุ๋ยคอกอัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อต้น และใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้

		<p>อายุ ๑-๓ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น</p> <p>อายุ ๔ ปี ช่วงต้นเดือนสิงหาคม ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และ ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับใช้ปุ๋ยสูตร ๐-๕๒-๓๔ อัตรา ๐.๒ กิโลกรัมต่อต้นต่อหน้า ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นทุก๗ วัน ประมาณ ๓ ครั้ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน เพื่อไม่ให้ลำไยแตกใบใหม่</p> <p>อายุ ๕ ปี ซึ่งเป็นช่วงให้ผลผลิต ให้กระตุ้นการแตกใบอ่อนชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ช่วงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงพักตัวพร้อมต่อการออกดอกให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น ช่วงติดผลใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ก่อนเก็บผลผลิต ๑ เดือนใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น หลังเก็บผลผลิตใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัมต่อต้นและ ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น</p>
กล้วย	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใส่ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก อัตรา ๔.๕ กิโลกรัมต่อหลุม และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ ๓ ครั้ง เมื่อกกล้วยอายุ ๑ เดือน ๔ เดือน และระยะออกดอก

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ยางพารา	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- รองกันหลุมด้วยปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๓-๐ อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุมร่วมกับใช้ปุ๋ย

		<p>อินทรีย์ในอัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ในช่วงปีที่ ๒-๖ ให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๘-๒๐ โดยในปีที่ ๑ ใช้อัตรา ๓๐๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๒ ใช้อัตรา ๔๕๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๓ ใช้อัตรา ๔๖๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๔ ใช้อัตรา ๔๘๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๕ ใช้อัตรา ๕๒๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๖ ใช้อัตรา ๕๔๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>- ใช้เทคโนโลยีชีวภาพโดยใช้เศษใบยางพาราที่ร่วงหล่นทำปุ๋ยหมักสูตรพด. ๑ และผสมจุลินทรีย์ป้องกันโรคราและโคนเน่าของพืชโดยใช้สูตร พด.๓ โรยใส่ระหว่างแถวต้นยางพารา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่พร้อมนำปุ๋ยอินทรีย์น้ำอัตราเจือจาง ๑ : ๕๐๐ ฉีดพ่นระหว่างแถวยางพาราที่โคนต้นสูงขึ้นมาจากพื้นดิน ประมาณ ๒ เมตร ทุก ๒ เดือน</p>
<p>ยุคาลิปตัส</p>	<p>- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p>	<p>- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตรอื่นที่มีธาตุอาหารใกล้เคียงกัน อัตรา ๕๐ กรัมต่อต้นต่อครั้ง โดยใส่ ๓ ครั้ง ครั้งแรกรองกันหลุมก่อนปลูก ครั้งที่ ๒ หลังปลูก ๑๕ วัน และครั้งที่ ๓ ใส่ช่วงปลายฝน</p> <p>เมื่อยุคาลิปตัสอายุ ๒-๔ ปี ให้ใส่ปุ๋ยครั้งละ ๕๐ กรัมต่อต้น ในช่วงปลายฝน</p>
<p>ไม้ผล - ไม้ยืนต้น</p>	<p>- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p>	<p>- พื้นที่ที่มีความชันสูง ใส่ปุ๋ยแบบหลุม โดยขุดหลุมรอบโคน หรือสองข้างลำต้นแล้วกลบ</p> <p>- วางแนวปลูกเป็นแถวตามแนวระดับ แล้วทำการหว่านพืชคลุมดิน</p>

